

Винищувачі

Четвертого і п'ятого покоління

Винищувач п'ятого покоління — термін, що використовується для класифікації найсучасніших реактивних винищувачів, що з'явилися наприкінці 20-го століття і розвиваються до сьогодні. Першою і єдиною станом на середину 2012 року країною, яка впровадила серійний винищувач 5-го покоління (Lockheed Martin [F-22 Raptor](#)) є США. Для них характерна малопомітність на радарі, багатофункціональність, висока ефективність роботи двигунів, високі швидкісні показники тощо.

Lockheed F-35 Joint Strike Fighter

Винищувач четвертого покоління — так класифікуються бойові винищувачі, що були створені з кінця 1970-х і експлуатуються у більшості розвинених країн світу до сьогодні. Для винищувачів такого типу характерне поєднання високошвидкісних бойових характеристик з багатофункціональністю. Так, деякі з них мали можливість нести навіть тактичні ядерні боєприпаси. Ґрунтовно в концепціях винищувачів цього покоління технології малопомітності не вик

Sukhoi T-50 Maksimov

f-14 Tomcat

Dassault Rafale C

Технічні характеристики

Екіпаж: 1-2 людини

Довжина: 15,27 м

Розмах крила: 10,80 м

Висота: 5,34 м

Площа крила: 45,7 м²

Маса порожнього: 9060 кг (10220 кг)

Нормальна злітна маса: 14710 кг

Максимальна злітна маса: 24 500 кг

Маса корисного навантаження: 9500 кг

Маса палива у внутрішніх баках: 4700 кг

Маса палива в ПТБ: 7500 кг

Двигун: 2 × двоконтурних турбореактивних з форсажною камерою SNECMA M88-2-E4

Суха маса двигуна: 897 кг

Максимальна тяга: 2 × 5100 кгс

Тяга на форсажі: 2 × 7650 кгс

Температура газів перед турбіною: 1577 °C (1850 K)

Льотні характеристики

Максимальна швидкість на великій висоті: 2203 км/год (1,8 Маха)

Бойовий радіус: 1800 км

Бойовий радіус: 1093 км у варіанті винищувача-перехоплювача

Практична стеля: 16 760 м

Швидкопідйомність: > 305 м/с (18 300 м/хв)

Навантаження на крило: 326 кг/м²

тяговооруженність: 1,13

Максимальна експлуатаційна перевантаження: 9

Озброєння

Гарматне: 1x30 мм Nexter DEFA 791B (темп стрілянини 2500 постр/хв), боезапас - 125 патронів типу ORIT (бронебійно-запальний трасуючий)

Ракети:

«повітря-повітря»: MICA, AIM-9, AIM-120, AIM-132, MBDA

Meteor, «Мажік» II

«Повітря-поверхня»: ASMP з ядерною бойовою частиною,

«Апач», AM.39, Storm Shadow, AASM

Дассо «Рафаль» — французький багатоцільовий винищувач розроблений французькою компанією Dassault Aviation. Здійснив перший політ 4 липня 1986 р. З 2000 р. експлуатується ВПС і ВМС Франції. У 2009 році Міністерство оборони Франції замовило додатково 60 винищувачів. Також укладено контракт на постачання винищувачів до Бразилії.

Перше бойове застосування відбулося в березні 2007 року в ході операції НАТО в Афганістані. Так само ці літаки використовувалися в операції "Odyssey Dawn" проти військ Каддафі в Лівії в березні 2011 року.

F-15E «Страйк Ігл»

Технічні характеристики

Екіпаж: 2 людини

Довжина: 19,4 м

Розмах крила: 13,05 м

Висота: 5,63 м

Площа крила: 56,5 м²

Профіль крила: NASA 64A006.6 корінь крила, NASA 64A203 закінцівках крила

Маса порожнього: 14 300 кг

Маса спорядженого: 28 440 кг

Маса максимальна злітна: 36 700 кг

Маса палива: 5952 кг (у внутрішніх баках)

Двигун: 2 × ТРДДФ Pratt & Whitney F100-229

Максимальна тяга: 2 × 79,18 кН

Тяга на форсажу: 2 × 129 кН

Льотні характеристики

Максимальна швидкість: 2660 км/год (2,5 Маха)

Крейсерська швидкість: 917 км/год

Дальність польоту: 3900 км

Бойовий радіус:

При польоті за змішаним профілю з ПТБ: 1270 км

На малій висоті: 600 км

На малій висоті з ПТБ: 800 км

Практична стеля: 18 300 м

Швидкопідйомність: 250 м/с (15 000 м/хв)

Максимальна експлуатаційна перевантаження: +9

Озброєння

Гармата: 1 × 20 мм (M61); боезапас — 510 снарядів

Точок підвіски: 9 (без використання конформних паливних баків)

Бойове навантаження: до 11 000 кг

Макдоннелл-Дуглас F-15E «Страйк Ігл» —

американський двомісний винищувач-бомбардувальник, створений на базі винищувача F-15. Здійснив перший політ 11 грудня 1986 року. Станом на 2007 рік побудовано більше 350 літаків. Поставлявся на експорт в Ізраїль, Саудівську Аравію, Південну Корею, замовлений Сінгапуром. Застосовувався в кількох збройних конфліктах.

F-22A Raptor

F-22 Raptor — багатоцільовий винищувач п'ятого покоління виробництва США, побудований передусім для боротьби з винищувачами супротивника, але також здатний здійснювати наземні атаки, розвідку і радіоелектронну боротьбу.

Сьогодні F-22 — єдиний у світі літак п'ятого покоління, що стоїть на озброєнні. За різними даними, вартість одного винищувача F-22 оцінюється від 130 до 180 мільйонів доларів. Багато держав світу виявляють зацікавленість у F-22, але американці не планують його експортувати за кордон, оскільки це забезпечує їм монополію на технології п'ятого покоління. Це досягається за рахунок форм планера, поверхні якого орієнтовані в декількох суворо обмежених напрямках, які слабо відбивають випромінення РЛС, а також завдяки застосуванню радіопоглинаючих матеріалів і покриттів.

Panavia Tornado

Основні характеристики

- **Екіпаж:** 2 людини
- **Вантажопідйомність:** 9 000 кг
- **Довжина:** 16,72 м
- **Розмах крила:** 8,60 м — 13,91 м (залежно від кута стріловидності)
- **Висота:** 5,95 м
- **Площа крила:** 26,60 м² (при куті стріловидності 25 °)
- **Максимальна злітна маса:** 27 950 кг (з зовнішніми підвісками)
- **Маса палива у внутрішніх баках:** 4 650 кг + 440 кг (кільової бак)
- **Силова установка:** 2 × ТРДДФ RB199
 - **Безфорсажна тяга:** 2 × 4 380 кгс
 - **Форсажна тяга:** 2 × 7620 кгс

Льотні характеристики

- **Максимально допустима швидкість:** 2340 км/год (2,2 Маха)
 - **Довжина пробігу:** 370 м
 - **Максимальне перевантаження:** +7,5 g
- ## Озброєння

- **Стрілецько-гарматне:** 1 × 27 мм ВК-27 Маузер
 - **Боєзапас:** 1 × 180 патронів
 - **Скорострільність:** 1 600 пострілів/хв
- **Точки підвіски:** 7
- **Бойове навантаження:** 9 000 кг
- **Керовані ракети:** УРВВ AIM-9, протирадіолокацій HARM, ALARM, ПКР Sea Eagle, TASM
- **Бомби:** BL-755, Mk.83, MW-1, JP233, LAU-51A, LR-25, WE177

Панавія Торнадо (*Panavia Tornado*) — бойовий реактивний літак з крилом змінної стріловидності, розроблений на початку 1970-х років фахівцями німецької фірми Мессершмітт-Бельков-Блом, за участю компаній British Aerospace (Великобританія) і Alenia Aeronautica (Італія). Існує в двох основних модифікаціях: винищувач-бомбардувальник «Торнадо» **IDS**, перехоплювач «Торнадо» **ADV**. Є одним з основних бойових літаків НАТО. Широко використовувався під час бойових дій в Іраці і на Балканах.

